

NVE
nve@nve.no

Postboks 9
1375 Billingstad
Norway

Phone: +47 918 94 174
mail: dit@scanergy.no
Bankkonto::

Deres ref.
201206742-10

Vår ref.
2014-01 Madland

Dato
17.07.2014

Madland Kraftverk - Kommentarer til høringsuttalelsene til endringssøknaden om overføring av vann fra Fossbekken til Kvitlavatnet.

Det er kommet inn 2 høringsuttalelser til søknaden:

1. Fylkesmannen i Rogaland, ved ass. Fylkesmiljøvernssjef Per Kristian Austbø.
2. Venche Berit Bollestad, grunneier i området.

1. Fylkesmannen i Rogaland

Fylkesmannen (FM) mener at planendring kan skje som omsøkt i perioden hvor det i dag slippes minstevannføring. Han mener også at det må pålegges minstevannføring ved overføring, i perioden utenom dagens periode med minstevannføring.

FM skriver videre at ved omsøkt planendring vil alt vann kunne overføres til Kvitlavatnet og at dette blir en full tørrlegging av vassdraget.

En må derfor ta for seg grunnlaget for det minstevannføringsregimet som er i dag og hvilke vurderinger som ligger til grunn. Forholdet til ål ble ikke vurdert i 2004, men vi legger til grunn det faktum at det ikke er registrert ål i Madlandsvatnet siden 1983 (kilde: konsesjonssøknad for Haugamork kraftverk, Lyse Energi AS). Vi viser til søknad om konsesjon på Madland Kraftverk 2004 og tilhørende rapport om biologisk mangfold utarbeidet av Ambio. Her beskrives på side 16, 5. avsnitt at "Tiltaket forventes å føre til at Fossbekken mister sin verdi som gyte- og oppvekstområde for aure." Madlandsvatnet er også regulert (konsesjonær Lyse Energi AS), hvor Fossbekken har sitt utløp.

Inntaket ble, etter påtrykk fra FM under konsesjonsprosessen, flyttet til nedstrøms parkeringsanleggene og derfor er ikke øvre del av strekningen berørt. Fra dagens inntak og ned til Madlandsvatnet består bekkestrengen/bunn utelukkende av stein, uten rolige partier. Berørt streng er vurdert til å ha liten verdi for samtlige kriterier, og som avbøtende tiltak for turgåere og utfart fra parkeringsplassen, ble inntaket flyttet helt ned til nedsiden av disse anleggene. Basert på disse fakta, samt at ål ikke er registrert siden 1983, gjør at vi mener at vassdraget ikke endres dersom omsøkt tiltak settes i verk.

til sammen ca. 0,2 GWh pr. år. Slipp av minstevannføring i vinterhalvåret vil bety ytterligere tapt produksjon. Vinterstid er ikke landskapsmessige hensyn noe argument for minstevannføring. Samlet sett mener derfor NVE at gevinsten ved å slippe minstevannføring om vinteren er mindre enn verdien av å produsere kraft av vannet.

Utklipp 1: Kopi av NVE sitt bakgrunn for vedtak for konsesjon til Madland kraft.

Vi viser også til NVE sin vurdering i bakgrunnen for konsesjonen (utklipp 1), der det står at gevinsten ved å slippe minstevannføring om vinteren, er mindre enn verdien av å produsere kraft.

I dag er det ingen vannføring i Fossbekken når det er produksjon og slukeevnen er større enn tilsiget. Endringen i forhold til i dagens regime, er at det vil bli lagret vann fra Fossbekken i Kvitlavatnet når kraftverket er stoppet. Dette gjør at det blir større kraftproduksjonen i anlegget uten nye inngrep.

FM sitt argument om fullstendig tørrlegging, må tillegges en viktig påminnelse om at vi snakker om et inntak med vanlig kapasitet, ikke et overføringsanlegg som i de store gamle kraftutbygginger, hvor bekkene faktisk er tørrlagt. I nesten hver regnværsperiode blir det mer eller mindre overløp, mange ganger i løpet av et år. Tørrlegging er etter vår mening ikke rett termologi her. Nedenfor inntaket vil det også være restvannføring som forer elva med vann.

Vi viser til enkelte tekniske faktorer som er viktige for oss, i tillegg til den direkte effekten med mer vann å produsere på:

I vinterhalvåret vil vi kunne ha gjennomløp av vann gjennom begge inntakene og dermed forhindre innfrysing. Samtidig vil det ikke fryse rundt risten ved Kvitlavatnet.

Anlegget er ikke bygget for å ha drift på minstevannføringsutstyret når vinterkulda setter inn, da konsesjonsvilkårene ikke tilsa slikt behov. Her er ekstreme vinterforhold i perioder, hvor en må ta seg til fots til inntaket de verste dagene.

All utfart, som det for øvrig er svært lite av etter hvert, skjer oppstrøm tiltaket. Vi mener at allerede utførte avbøtende tiltak, som å flytte inntakene nedstrøms parkeringsanleggene, og slippe minstevannføring i månedene juni t.o.m. september er tilstrekkelig også for omsøkt endring. Det er kun noen korte perioder, mens produksjonen er stoppet, at det vil bli mindre vann, alt annet forblir uendret. Det blir heller ingen fysiske inngrep i forbindelse med tiltaket, med unntak om noen mindre tiltak for forbikoplinger i kraftstasjonen.

Det fremgår også i rapport om biologisk mangfold som Ambio utarbeidet i forbindelse med konsesjonssøknaden på Madland, i kapittel 6.3 på side 17, at "Minstevannføring kan imidlertid ikke samlet sett vurderes å gi noen vesentlig positiv betydning for det biologiske mangfoldet i tiltaksområdet."

I og med at det ikke er forekommet registreringer av ål etter 1983, noe som etter vår mening tilsier at status i vassdraget både i 2004 og 2014 er lik, vil altså ikke minstevannføring ha noen vesentlig positiv betydning for det biologiske mangfoldet, som nevnt i rapport om biologisk mangfold. Minstevannføring ble diskutert som et tiltak for at brukere av parkeringsplassen og turgåere her oppe ikke skulle passere en tørrlagt bekk i utfartsområdet. Når inntaket ble flyttet nedstrøms utfartsområdet, ble det vurdert at minstevannføring som et avbøtende tiltak for det visuelle likevel kunne opprettholdes.

2. Venke Berit Bollestad

Venke Berit Bollestad (VB) er en av grunneierne som eier deler av elvestrekningen mellom Kvitlavatnet og Madlandsvatnet.

Eiendommen dette gjelder, arvet hun av sin onkel en gang rundt 2005-2006. Når det gjelder fallrettigheter og rettigheter som følger, til å anlegge anlegg på hennes eiendom osv. vises det her til Skylddelingsforretning av 1917, den 19. oktober, på Madland.

av Kvitlevannet inntil 3 meter over normal vannstand, tillikemed den grunn, som herved settes under vann.

Ennvidere rett til regulering av vassdragene både ved opdemning og ved senkning samt til full disposisjon over vannslipningen.

Ennvidere rett til å ta fornøden grunn på de ovennevnte bruk til damsted og veianlegg samt til i denne anledning å ta nødvendig grus og sten i utmarken.

Ennvidere rett til å opføre arbeidsbarakker i utmarken under utførelse av reguleringsarbeider i vassdragene.
Utklipp 2: Kopi av skylddelingsforretning for gnr/bnr 19/11 fra 1917.

Antatt til tinglysning 27/10. 1917.

Lest innen retten ved ekstratinget for Jærens sorenskriveri 15/11.1917, behørig ekstrahert og innført i panteregisteret nr. 30 pag. 1032.

Den fraskilte del har fått gr.nr.19 br.nr.11.

Herfor betalt til statskassen 5-fem kroner.

Daniel Follestad.

sign.

Utklipp 3: Kopi av tinglysing av skylddelingsforretning for gnr/bnr 19/11 fra 1917.

Madland Kraft leier rettighetene i nevnte gårds og bruksnr 19/11 av Lyse Energi AS.

Madland kraft har på eget initiativ, selv om selskapet fra før alt har alle rettigheter, blant annet bygget jordbruksveg til grunneier, for mange hundretusen kroner.

Vi foreslo også å bygge en relativt omfattende terskel i betong i elva, for å bevare et godt vannspeil i tørre somrer. Denne skal utbedres allerede nå i høst grunnet en mindre lekkasje.

I grunneiers innspill til høringen, nevner hun at vi skal sikre Husåna nedstrøms kraftstasjonen. Vi har fulgt med på elvekantene og de har aldri vært så stabile som etter kraftverket ble satt i drift. Det faktum at det er mindre erosjon enn noen gang, er blant annet fordi magasinet Kvitlavatnet nå alltid er tømt før større vannføringer og derfor demper flomtoppene.

VB eier en mindre del på hver side av Husåna, helt nede ved Madlandsvatnet, som hun kaller Husåna, nedstrøms kraftverket.

I innspillet nevnes ikke at området som hun kaller Husåna nedstrøms kraftstasjonen, allerede like før utbygging fant sted, fikk erstatning for flomskade og at området da ble sikret, ved at masser ble gravd ut av elva og lagt opp som voller etc. Vi kan ikke gå inn i eksisterende forbygning, men vi følger med og vil naturligvis påse at vi ikke kjører et regime som ødelegger denne forbygning. Når vi sa oss villig til å vurdere strekningen og eventuelt plastre opp, ble det ikke opplyst for oss at dette allerede var gjort. Det eneste vi kunne gjort var å lage en litt mer estetisk forbygning, men mener nå at vi heller bør bruke ressurser den dagen det eventuelt blir erosjon. Vi følger med, og har grundig fotodokumentasjon fra dag 1. Vår plikt er uansett regulert i konsesjonsvilkårene og vi vil aldri være uvillig til å plastre erosjoner som vi kan ha forårsaket.

Videre nevner hun at det nye tiltaket vil føre til øket vannføring i Husåna. Det er en misvisende formulering, fordi flomnivå og erosjon ikke synlig påvirkes, men det vil kunne bli litt jevnere produksjon i periodene med lavvann, og vi regner at omsøkt tiltak sin innvirkning på Husåna og Kvitlavatnet er positiv:

- Om sommeren litt mere vannføring i tørrere periode
- Om vinteren, i kraftig frost vil inntaket i Kvitlavatnet holde seg åpent, slik at magasinet kan tømmes en del før eventuelle vårflommer. Er inntaket bunnfrost, vil alt vann i et brått værromslag etter vinteren komme som et sjokk over dammen.

Grunneier mener at disse forholdene er bagatellisert. Det er nok slik at det volum vann som ønskes overført utover det vi allerede tilfører direkte fra produksjonen, er svært lite i forhold til det volum vi har i elva under flomperioder. I flomperioder er det overførte vannet allerede produsert opp og vil ikke inngå i disse vannmasser. Vi lagrer ikke vann i særlig grad, men demper tilsigsvariasjonene fra terrenget. Vi har ikke påført grunneier noen ulemper nedstrøms, og vil rydde opp dersom det skulle skje.

Prinsipielt er det viktig å merke seg at de ting som grunneier her påpeker ikke ligger inne under konsesjonsvilkårene og heller ikke under den kontroll som miljøtilsynet har ført, men er utelukkende privatrettslig orienterte ytelser utenfor dette systemet. Vi har presentert vår plan om å anlegge en betongterskel i Løgjen, et punkt i elva, til Miljøtilsynet som bifalte den på det sterkeste. Vi har vært særdeles fornøyd med denne, men oppdaget nå i sommer at når det er så tørt at det ikke er særlig tilsig utover minstevannføringen på 55 l/s, vil vannet sige under terskelen. Denne lekkasjen skal rettes nå i sommer.

Oppsummert:

Når det gjelder Fossbekken, som FM har fokusert på, så fremgår det ikke klart nok at Fossbekken allerede i samsvar med dagens konsesjon, ikke vil ha vannføring når slukeevnen er større enn tilsiget utenfor minstevannføringsperioden. I alle større regnskyll og mindre og større flomtopper vil vassdraget oversvømmes som nå.

Når det gjelder Kvitlavatnet og elva Husåna, ned til Madlandsvatnet, har kun grunneier Venke Berit Bollestad uttalt seg, og her blir noen negative scenarioer påpekt. Det er ikke nevnt at jevnere vannføring nedstrøms kraftverket vil bli resultatet. De scenarioer som blir påpekt er ikke satt tall på, kun uttrykt som frykt for forverring.

Vi kan imidlertid forsikre om at de, i relasjon, små mengder vann det er snakk om, ikke gir økt vannføring i flomperioder, og dermed ikke vil kunne øke risikoen for skader i vassdraget. Økt vannføring vil som det påpekes gi økt slitasje i vassdraget, men vi mener denne økningen er så liten at den i realiteten ikke er målbar, da det er utenom flomperiodene.

Vi er av den formening at de innspillene som har kommet i høringsrunden, ikke er til hinder for positivt vedtak i henhold til endringssøknaden uten endringer i pålegg eller krav.

Vi håper at våre kommentarer er tilstrekkelig for NVE sin sluttbehandling av søknaden.

Mvh

Madland Kraft AS

Per Torbjørn Espedal/David Inge Tveito